

הכנסת העשרים

יוזמים: חברי הכנסת
משה גפני
מכלוף מיקי זוהר
מיקי רוזנטל
מיקי לוי
רועי פולקמן
רחל עזריה
חיים ילין
מיכל בירן
יצחק וקנין

פ/20/4832

הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון – רישוי מפעלי תשתית לאומית), התשע"ח–2017

1. תיקון כותרת פרק ב'
ב' בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח–1968¹ (להלן – החוק העיקרי), בכותרת פרק ב', בסופה יבוא "ומפעלי תשתית לאומית".
2. הוספת סעיף 29יב. 2. אחרי סעיף 29יא לחוק העיקרי יבוא:
- "הכרזה על מפעל 29יב. (א) הממשלה רשאית לקבוע, כי עסק טעון תשתית לאומית רישוי שהוא תשתית לאומית כהגדרתה בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה–1965², או שעסקים בו בפיתוח, בייצור, באחזקה או באחסנה של מוצר החיוני למשק או במתן שירות חיוני לציבור – הוא מפעל תשתית לאומית.

¹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.
² ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

(ב) קביעה לפי סעיף קטן (א) טעונה פרסום ברשומות; הודעה עליה תימסר לבעל העסק או למנהלו, לראש הרשות המקומית שבתחומה נמצא העסק, כולו או מקצתו, ולמנהל היחידה לרישוי מפעלי תשתית לאומית כאמור בסעיף 29ג; מנהל היחידה לרישוי מפעלי תשתית לאומית יודיע על קביעה כאמור בסעיף קטן (א) לחברי היחידה.

(ג) קביעת עסק כמפעל תשתית לאומית או ביטול קביעה כאמור ייכנסו לתוקף 30 ימים מיום שהודע עליהם לבעל העסק או למנהלו.

29ג. לעניין פרק זה תוקם יחידה לרישוי מפעלי תשתית לאומית (להלן – היחידה), וזה הרכבה:
היחידה לרישוי מפעלי תשתית לאומית

(1) נציג שר הפנים – והוא יהיה מנהל היחידה;

(2) נציג שר הבריאות;

(3) נציג השר לאיכות הסביבה;

(4) נציג השר לביטחון הפנים להבטחת מטרת הרישוי לפי סעיף 1(א)2, ונציג השר לביטחון הפנים להבטחת מטרת הרישוי לפי סעיף 1(א)7;

(5) נציג שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים;

(6) נציג שר האנרגיה;

(7) נציג הרשויות המקומיות שימנה שר הפנים מבין ראשי הרשויות המקומיות.

29ד. על אף האמור בסעיף 5, רשות הרישוי לעניין רישוי למפעלי תשתית לאומית
רשות הרישוי למפעלי תשתית לאומית

29טו. לעניין מפעל תשתית לאומית –
סמכויות נציגי השרים ביחידה

(1) יראו נציג שר ביחידה כמי שהוסמך באופן בלעדי על ידי אותו שר כנותן אישור לפי הוראות חוק זה ויהיו לו כל הסמכויות הנתונות לנותן אישור לפי חוק זה לעניין המטרה שלשמה הוסמך; נבצר מנציג שר כאמור למלא את תפקידיו, רשאי השר למנות אחר כנציגו ביחידה;

(2) יהיו לנציג שר האנרגיה ביחידה סמכויות של מי ששר הסמיכו כנותן אישור לפי הוראות חוק זה ויהיו לו כל הסמכויות הנתונות לנותן אישור לפי חוק זה, הכל למטרה של קיומן התקין של תשתיות לאומיות ומניעת פגיעה באספקת מוצרים ושירותים חיוניים לציבור.

שמיעת ראש הרשות המקומית 29טז. לא יינתן אישור מוקדם לפי סעיף 6 ולא יינתן רישיון או היתר זמני למפעל תשתית לאומית, אלא אם כן ניתנה לראש הרשות המקומית שבתחומה נמצא המפעל, כולו או מקצתו, או לנציגו, הזדמנות להשמיע דברם בפני היחידה במליאתה.

תוקף רישיון 29יז. (א) רישיון שניתן לעסק שהיה בתוקף ערב כניסתה של הקביעה לפי סעיף 29יב(א) לתוקף, יעמוד בתוקפו ויראוהו כאילו ניתן בידי מנהל היחידה כאמור בסעיף 29יג.

(ב) רישיון שניתן למפעל תשתיות לאומיות, שהיה בתוקף ערב כניסתו לתוקף של ביטול הקביעה לפי סעיף 29יב(א), יעמוד בתוקפו ויראוהו כאילו ניתן בידי רשות רישוי לפי סעיף 5.

התראה 29יח. על אף האמור בסעיף 14, הסמכות ליתן התראה לפי חוק זה תהיה בידי מנהל היחידה כאמור בסעיף 29יג; התראה כאמור יכול שתינתן בין ביוזמת מנהל היחידה ובין על-פי דרישת נציג שר ביחידה.

צו הפסקה מינהלי 29יט. (א) על אף האמור בסעיף 20, הסמכות ליתן צו הפסקה מינהלי תהיה בידי מנהל היחידה כאמור בסעיף 29יג בלבד, בין ביוזמתו ובין על פי בקשת נציג שר ביחידה.

(ב) סירב מנהל היחידה כאמור בסעיף 29 כי לבקשה של נציג שר ביחידה ליתן צו הפסקה מינהלי, יביא מנהל היחידה את העניין לפני שר הפנים, אשר יכריע בדבר לאחר התייעצות עם שר האנרגיה ועם השר שנציגו ביקש את הוצאת הצו; מנהל היחידה יפעל על פי החלטת שר הפנים.

תקנות לגבי מפעלי 29. לא יותקנו תקנות לפי חוק זה לגבי מפעלי תשתית תשתית לאומית, אלא לאחר התייעצות עם שר האנרגיה.

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, מסדיר כיום את הליך הרישוי של כלל העסקים בישראל הטעונים רישיון, כאשר הסמכות להענקת רישיון לעסק, ככלל, נתונה לרשות הרישוי המורכבת מראש הרשות המקומית או מי שהוא הסמיכו לכך, וזאת מתוך הבנה שראש הרשות הוא הגורם המתאים ביותר שיכול לקחת בחשבון את כלל השיקולים המקומיים-קהילתיים בבואו לבחון בקשה לעסק שיקום בתחום הרשות שבראשה הוא עומד. ואולם, קיימים עסקים רבים שפעילותם חיונית למשק והאינטרס בקיומם רחב יותר מן הגבולות המוניציפאליים והשיקולים המקומיים – דוגמת מפעל האמוניה בחיפה, מכלי דלק, ארובות פחם, מתקנים להתפלת מים, תחנות כוח וכיוצא באלה.

על כן, לעיתים נוצרים מצבים שבהם ההחלטה בדבר הענקת רישיון לעסקים כאמור או שלילתו נתונים לפתחה של רשות הרישוי המקומית אשר שוקלת את השיקולים המקומיים בלבד, כאשר מן הראוי הוא שכאשר מדובר בתשתיות ומתקנים בעלי חשיבות לאומית אסטרטגית ההחלטה תהיה בסמכותו של גורם ממשלתי אשר יוכל לבחון את הצורך בקיומו של העסק בראייה רחבה יותר, תוך העדפת השיקולים של האצת הצמיחה, פיתוח המשק ושמירה על אספקת שירותים חיוניים לציבור.

לפיכך, מוצע להקים יחידה לרישוי מפעלי תשתית לאומית, שתהיה יחידה ממשלתית, בראשות נציג משרד הפנים ובהשתתפות כלל נציגי השרים הרלוונטיים. יחידה זו תהיה אמונה על רישוי מפעלים שהממשלה תקבע כמפעלי תשתית לאומית, והיא תוכל באמצעות נציגי השרים החברים בה לקבוע תנאים ברישיון העסק של מפעלים אלה ולפקח על קיום אותם תנאים, תוך שמירה על קיום פעילות רציפה של אותם מפעלים, ומניעת מצבים בהם קיימת סכנה לסגירתם מבלי שנשקלו מכלול השיקולים הדרושים לעניין.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ג בכסלו התשע"ח – 11.12.17